

Список використаних джерел:

1. Іванченко Ю. М. Сутність, головні напрями та способи державної інформаційної політики в Україні. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/philo/05ijmiru.pdf>
2. Кормич Б. А. Інформаційне право: підручник. Харків: Бурун і К, 2011. 333 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/7911/Kormych_Inf_pr.pdf?sequence=1
3. Мохова Ю.Л., Луцька А.І. Сутність та головні напрямки державної інформаційної політики України. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2018. № 12. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/27.pdf
4. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. Дата оновлення: 21.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
5. Як діятиме Дія: в Україні запрацює веб-портал е-послуг. *Портал Юрліга*. URL: https://jurliga.ligazakon.net/ua/news/192206_yak-dyatime-dya-v-ukran-zapratsyu-veb-portal-e-poslug

Кочерга О.П.

студент,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ПРИЙНЯТТЯ ПОЛІТИЧНО-ДОЦІЛЬНИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ З УРАХУВАННЯМ ОБ'ЄКТИВНИХ ОБСТАВИН

Поняття «прийняття рішення» слід розуміти як заздалегідь продуманий намір здійснити певні дії, які мають бути вчинені (здійснені реалізовані) певним способом з урахуванням об'єктивних обставин. Варто розуміти, що у політиці всю увагу зосереджено на прийнятті управлінських, вольових політичних рішень, на відміну від рішень, які приймаються у бізнесовому або побутовому середовищі.

Політологічний словник «Генеза» трактує визначення політичного рішення: «Політичне рішення – політична дія інформованого суб'єкта влади для реалізації певної мети, що передбачає оптимізацію зовнішніх і внутрішніх умов функціонування даного суб'єкта і визначення перспектив його подальшого розвитку» [1, с. 303]. Врахувавши

вищесказані приклади, можна ствердити, що це результат вибору суб'єктом управління найкращої альтернативи, спрямованої на розв'язання певної управлінської проблеми, виходячи з принципів та урахування об'єктивних обставин.

Процес прийняття політичних рішень відіграє важливу роль у політичній діяльності, а отже, – становить предмет дослідження як прикладної сфери політичного аналізу, так і теорії прийняття політичних рішень.

В Україні система законодавчих актів регламентується правовими нормами. Оскільки політика репрезентує інтереси народу і впливає на зміни в системі права, тому актуальним сьогодні є методика до прийняття політично-доцільних рішень з урахуванням об'єктивних обставин і їх вплив на правове поле в умовах сьогодення.

Підчас розбудови демократичної, правової держави виникають ситуації, які потребують швидкого реагування заради подолання соціальних конфліктів та протиріч, збереження громадянського миру, встановлення справедливості й рівноваги у суспільстві. Саме в таких випадках, може реалізовуватися принцип «політичної доцільності» під час прийняття політичних рішень. Застосування даного принципу, з одного боку, дозволяє вирішити складні соціально-політичні протиріччя, а з другого боку, політична вмотивованість рішень без застосування принципу доцільності та об'єктивності [2, с. 23].

Динамічний стан суспільних процесів, пов'язаний із революційними подіями 2014 року свідчить про те, що при прийнятті політичних рішень існує необхідність враховувати об'єктивні зміни, що відбуваються в державі, удосконалювати існуючі підходи до застосування механізмів підготовки та прийняття управлінських рішень для врегулювання управлінських впливів у сфері владно-суспільних відносин.

Державна влада є основним інструментом забезпечення прийняття політичних рішень. І саме від об'єктивності та правильності цих рішень залежить прогресивний розвиток суспільства, безпека держави та входження її до кола розвинених країн світу. На об'єктивне прийняття рішень впливає раціональність даного рішення, оскільки раціональність у прийнятті політичних рішень означає, що суб'єкти прийняття рішень здатні до раціонального передбачення, тобто можуть розташувати відповідно до ієрархії преференцій можливі альтернативи та за допомогою цього обрати найраціональніші та найефективніші засоби, спрямовані на досягнення поставлених цілей. Для підвищення

ефективності та політичної доцільності прийняття рішень, варто вивчити основні етапи прийняття рішень з урахуванням об'єктивних факторів під час прийняття.

Так, згідно Дегтярову [3, с. 34-35] існує п'ять етапів прийняття політичних рішень.

На мою думку, на прийняття політичних рішень, необхідне врахування принципу доцільності даного рішення та об'єктивності.

Першим етапом прийняття політичного рішення є визначення мети, досягнення якої і потрібне прийняття тих чи інших політичних рішень.

Наприклад, важливим здобутком у сфері демократизації суспільства була ухвала депутатами Верховної Ради України і закон № 7203 «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)», який має набути чинності 1 січня 2020 року [4]. У пояснювальній записці до проекту закону йдеться про те, що суспільна думка з цього приводу й зараз свідчить, що гарантії недоторканності народних обранців в існуючому обсязі є невиправданими та по суті перетворилися в гарантії безкарності.

Отже, політична воля до прийняття запропонованих змін обмежить недоторканність народних депутатів України, забезпечить утвердження демократичних цінностей та в подальшому дозволяє сприяти вирішенню соціально-економічного розвитку держави, суспільно-політичної консолідації українського суспільства.

Другий етап прийняття політичного рішення – це формулювання проекту державно-політичного рішення. На обговорення виносяться альтернативні варіанти розв'язання однієї й тієї самої проблеми. Під час формулювання законодавчими інститутами базових принципів і конституційних норми, формуються об'єктивні передумови прийняття даної стратегії, та згідно принципу об'єктивізму у прийнятті політичних рішень виробляється стратегія загальнодержавної політики.

Об'єктивність прийняття політичних рішень залежить від використання раціонального методу їх прийняття, який передбачає що особи або організації, які уповноважені на прийняття рішень, мають об'єктивну і неупереджену інформацію. Вважається також, що вони є об'єктивними й незацікавленими у прийнятті того чи іншого варіанта рішення.

Третім етапом прийняття політичного рішення є його затвердження.

Ця процедура обумовлюється законом, визначається правовими рамками. Законопроект затверджується парламентом і представляється

на підпис президенту. Саме на цьому етапі прийняття політичного рішення документ стає законом чи адміністративним актом, тобто актом волевиявлення, обов'язковим для всіх громадян держави. На даному етапі важливо враховувати усі об'єктивні чинники, зважувати за та проти. Прикладом грубого порушення регламенту Верховної Ради, законодавчої процедури та, попри гостру критику з боку науковців, політичних експертів, політологів, суспільства було підписано Президентом «Закони 16 січня», або Диктаторські закони. Ці законодавчі акти, на думку більшості експертів, обмежували права громадян, надавали органам державної влади більше можливостей у сфері покарання учасників акції протесту [5]. Політичні спори викликані передусім складною політичною ситуацією і протистоянням коаліції та опозиції до влади, що склалася перед виборами до Верховної Ради України, зростаючим невдоволенням громадян парламентом і урядом.

Перед прийняттям політичних рішень такого масштабу необхідно враховувати, які наслідки можуть бути після введення в дію закону.

Четвертий етап прийняття політичного рішення – його реалізація. Це означає, що закон чи адміністративний акт, затверджений по всій формі, вступає в законну силу і стає частиною тих правових меж, всередині яких здійснюється діяльність держави та її органів, а також реальна життєдіяльність соціуму. На стадії реалізації політичного рішення документ, який до того існував у віртуальній формі, втілюється в конкретних діях різних органів влади, державних структур чи окремих громадян. На даному етапі об'єктивність прийняття рішень буде виступати обговорення, робота безпосередньо з тими громадянами, інтереси яких торкаються даного політичного рішення, якщо воно було прийняте не керуючись об'єктивними принципами та з певними порушеннями. Тому саме нижчий рівень у цій ієрархії є основною ланкою при виконанні закону чи адміністративного акта, перевірка його на доцільність та об'єктивність.

П'ятий етап прийняття політичного рішення – оцінка його результатів. Наразі відбувається зіставлення результатів виконання політичного рішення з тими цілями, для здійснення яких воно було прийнято, перевіряються побічні наслідки, що виникають у результаті виконання державнополітичного рішення. Для об'єктивності оцінки дієвості того чи іншого закону чи адміністративного акта з точки зору держави важливо звернути увагу на засоби, які пов'язані з виконанням державно-політичного рішення, чи є вони адекватними, ефективними і

оптимальними для досягнення поставлених завдань, врегулювання конфліктів, роботи системи нагляду, арбітражу, що забезпечує дії «зворотного зв'язку», і пов'язано це, перш за все, із судово-конституційним процесом та функціонуванням контрольно-наглядових інститутів (прокуратура, омбудсмен) [6, с. 98-104].

Узагальнюючи, можна зазначити, що принципи доцільності та об'єктивності під час прийняття політичних рішень мають відігравати провідну роль, оскільки дані принципи впливають на прийняття рішень, від яких залежить доля суспільства та країни вцілому.

Крім того, всі складові механізму прийняття політичних рішень мають відповідати етапам процесу прийняття політичного рішення, які в свою чергу мають певні особливості. Об'єктивному прийняттю та доцільності рішення передують аналіз політичної ситуації, наявних даних та здійснення політичного прогнозу, оскільки вони тісно пов'язані з цим процесом. Оскільки обсяг владних повноважень і відповідальності державного суб'єкта, який приймає політичні рішення, має відповідати характеру інтересів і пріоритетів особи, суспільства, держави загалом.

Список використаних джерел:

1. Політологічний енциклопедичний словник [Текст] : навч. посібник для студ. вузів / НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького ; упоряд. В. П. Горбатенко, А. Г. Саприкін ; ред. Ю. С. Шемшученко, В. Д. Бабкін. – К. : Генеза, 1997. – 303 с.
2. Вплив «політичної доцільності» на буття правових норм та цінностей у сучасному вітчизняному державотворенні. Мануйлов Є. М., Калиновський Ю. Ю., 2018.
3. Дегтярев А. А. Принятие политических решений / А. А. Дегтярев. – М. : КДУ, 2004. С. 364.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66337
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.bbc.com/ukrainian/mobile/politics/2014/01/140123_kyiv_protests_live_dt.shtml
6. Шипілова Л. Прийняття політичних рішень: організаційно-управлінський аспект / Л. Шипілова // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2012. – Вип. 3. – С. 98-104. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2012_3_15